

Tạp chí Bối Ngoại giao Trung Quốc đánh giá các biến động của các diễn thế giới năm 2011 và các hướng đi chiến lược quốc tế của Trung Quốc trong tình hình mới.

Nhìn lại tình hình chung của thế giới năm 2011, dường như có thể khái quát bằng một chữ “thay đổi”. Từ “Mùa Xuân Arập-Bắc Phi” hội đầu năm 2011 tới “Mùa Hè nóng”, “Mùa Thu Oasinhtơn” rồi tới “Mùa đông Mátxcơva”, các diễn chính trị quốc tế đang thay đổi; kinh tế Mỹ giảm giảm phức tạp, cuộc khủng hoảng nợ của châu Âu trầm trọng hơn, các nhóm BRICS có sự phòng bệ trỗi dậy, các diễn kinh tế thế giới được điều chỉnh; mối quan hệ quốc tế của châu Á-Thái Bình Dương (TBD) và Đông Á cũng đang chuyển biến điều chỉnh lại; quan hệ Trung-Mỹ đang trỗi dậy xác định lại vị trí... Vậy nên đánh giá ra sao về các diễn biến động của thế giới, quan sát như thế nào về hướng đi chiến lược quốc tế của Trung Quốc trong các diễn biến động này?

Khủng hoảng kinh tế thế giới làm đẩy nhanh việc thay đổi trật tự kinh tế quốc tế, vai trò ổn định của nền kinh tế Trung Quốc nổi rõ.

1- Tình hình kinh tế thế giới nghiêm trọng trong năm 2011

Năm 2011 vừa qua đi, tình hình kinh tế thế giới nghiêm trọng, các hiểm họa nguy hiểm xảy ra liên tiếp. Các đồng trình trình của một số nền kinh tế chủ yếu của thế giới sụt giảm, các nước phương Tây tiếp tục lún sâu vào cuộc khủng hoảng kinh tế tài chính không có cách nào thoát ra, vấn đề nợ công của rất nhiều nước châu Âu nổi rõ, thế trình tài chính quốc tế liên tục rạn nứt, không ngừng dập tắt số kỳ vọng của mọi người, thậm chí mang lại cho người ta cảm giác khó nhìn thấy bình minh. Mục trình trình thế của nền kinh tế Mỹ năm 2011 được dự đoán thấp hơn 1,7%, năm 2012 khoảng 2,3%, tỷ lệ thất nghiệp số tiếp tục ở mức 9%, đặc biệt là tỷ lệ thất nghiệp của thanh niên số khoảng 17%; trình trình kinh tế của các nước châu Âu có khả năng xích gợn con số 0, tỷ lệ thất nghiệp khoảng 10%, trong đó tỷ lệ thất nghiệp của thanh niên bình quân là 20%, tỷ lệ thất nghiệp của thanh niên Tây Ban Nha thậm chí vượt trên 46%. Bên cạnh đó, sức ép lạm phát của các quốc gia, thế trình mọi nơi trình minh; chủ nghĩa bảo hộ với nhiều hình thế trình lên rõ rệt; tính bất ổn, tính khó lường của số phần hội kinh tế thế giới trình lên. Theo cách nói của Tổng Giám đốc Quỹ tiền tệ quốc tế Christine Lagarde, số phát triển của kinh tế toàn cầu nổi lên các diễn "hết sức tối tệ". Ngoài ra, các điểm nóng khu vực và quốc tế phát sinh hết đợt này đợt khác, các thách thế mang tính toàn cầu như an ninh lương thế, an ninh năng lượng, biến đổi khí hậu, thậm chí tự nhiên ngày càng nổi rõ, số phát triển kinh tế thế giới trình trình thách thế nghiêm trọng. Tại Hội nghị thế trình Nhóm các nền kinh tế phát triển và mọi nơi (G-20) ở Luân Đôn đợt nay, các diễn mọi quản lý kinh tế toàn cầu đợt rõ những vấn đề có thể thích ứng với những thay đổi của các diễn kinh tế thế giới; việc đi đầu chính kết cấu kinh tế thế giới bước đầu lộ diện những vấn đề thế đáp ứng nhu cầu bậc thế thế thay đổi trình thế phát triển của nhân loại; việc sáng tạo khoa học công nghệ số những đợt phá mọi những vấn đề thế hình thành các điểm trình trình kinh tế mọi có số trình.

2- Trình thế kinh tế thế giới có những điểm chính l.

Cuộc khủng hoảng l này là một thách thế hoàn toàn mọi đổi với các diễn kinh tế thế giới hiện có, trình thế kinh tế thế giới đã xuất hiện một số đi đầu chính l: Thế nhất, cuộc khủng hoảng đã làm thay đổi trình trình toàn cầu hóa do Mỹ chủ đạo, nền kinh tế phương Tây bị giáng một đòn nặng nề kỳ thế sau chiến tranh. Giáo sư Lâm Nghiê Phu dự đoán các nền kinh tế phát triển đã bước vào thế kỳ kinh tế chầm đáy trong thế gian trình dài. Thế hai, cuộc khủng hoảng l này lan nhanh và rộng trong phạm vi toàn cầu, phần ảnh hưởng trình trình quốc tế hiện có - lỹ trình USD làm chủ đạo được hệ thế Bretton Woods xác lập sau chiến tranh trình trình những khiếm khuyết nghiêm trọng, đã không có cách nào thích ứng với xu thế mọi phát triển kinh tế thế giới, cần khả trình trình có những cải cách l, xây dựng một khung hợp tác trình trình quốc tế có tính đổi diễn thế thúc đẩy trình trình đợt trình trình trình theo hướng giá trị trình trình đợt trình trình, cung trình trình có trình thế, có thể đi đầu trình trình trình, và cần bản duy trì số trình trình của nền kinh tế thế giới và bảo vệ

Lợi ích kinh tế của các nước. Thứ ba, trong 20 năm qua, một loạt các nền kinh tế mới nổi kể cả Trung Quốc bắt đầu trở lại dấy động thế giới phát huy vai trò ngày càng quan trọng trong các diễn biến kinh tế thế giới. Trong tiến trình quản lý toàn cầu kinh tế cuốc không có tài chính lớn này, vai trò của G-20, bao gồm các nền kinh tế mới nổi nổi rõ, cùng nhau thảo luận các vấn đề lớn như quản lý cuốc không có tài và phát triển kinh tế thế giới, thế hiện vai trò hoàn toàn mới của thế giới có của các nền kinh tế mới nổi, và các nước đang phát triển trong các diễn biến kinh tế thế giới hiện nay. Thứ tư, trọng tâm của các diễn biến kinh tế thế giới đã xuất hiện đầu tiên dịch chuyển sang khu vực châu Á-TBD. Thứ năm, nền kinh tế thế giới đang như đang ở trong đêm tối của cuốc cách mạng kỹ thuật, kinh tế mới nổi, phân phối lợi các nguồn tài nguyên trong phạm vi toàn cầu, vai trò chiến lược của các nước chủ yếu cũng đang thế giới đang được điều chỉnh, làm dấy lên sự quan tâm của mỗi người.

Trong bối cảnh này, tính thế giới hợp và tính sâu sắc của cuốc không có tài ngày mới nổi rõ. Hiện nay đang sau của cuốc không có tài chính dấy nhanh sự lan rộng, thâm nhập và phát tác trong lĩnh vực chính trị-xã hội, làm trầm trọng hơn các mâu thuẫn xã hội tiềm tàng đã có, cho thế giới những vấn đề mang tính kỹ thuật ở thế giới sâu và những điểm yếu tồn tại trong thế giới chính trị của các nước phương Tây như Mỹ, châu Âu và Nhật Bản. Với một biến thế giới, sự đổi mới chính trị trong nước gay gắt hơn, động cơ quy định và động lực đổi mới đổi mới gay gắt, các chính đảng liên tiếp thay nhau cầm quyền. Bộ trưởng tài chính của 23 trong số 27 nước thành viên châu Âu rời bỏ vị trí, lãnh đạo của hơn 15 nước lớn nhất thế giới. Các diễn biến chính trị bắt đầu diễn tiến nghiêm trọng pháp đổi phó với cuốc không có tài và các cách xã hội không thế giới thi. Ở nhiều quốc gia và thành phố châu Âu như Anh, các cuốc biến tình thế giới đổi của dân chúng đã biến thành bạo loạn quy mô lớn, hàng chục thành phố ở các nước như Mỹ, Canada và Ôxtrâyliia đã xuất hiện “phong trào chiếm lĩnh” thanh thế giới to lớn. Mâu thuẫn giữa sự thế giới và văn hóa gay gắt, thế giới các hậu trở dấy, ở Na Uy, Bỉ và Italia sinh sôi động thế giới dâng cao các hoạt động không có tài bạo loạn.

Ngoài ra, vấn đề mà châu Âu phải đối mặt không đơn thuần là thế giới quy định của văn vấn đề thế giới cuốc hiện nay thế giới kinh tế mà là liệu có cần đưa vào thế giới của văn nền kinh tế, tiếp tục đẩy mạnh vấn đề chính trị trong tiến trình nhất thế giới hóa châu Âu mà bao thế giới hợp với thế giới được thế giới sau chiến tranh, thế giới là đưa vào thế giới của châu Âu ban hành các thế giới chính sách tài chính và tiến thế giới trung thế giới thế giới nhất, thế giới thế giới đẩy mạnh tiến trình nhất thế giới hóa châu Âu. Trong đó, thế giới lãnh đạo của hai đầu tàu Pháp-Đức nổi lên vai trò chính trị thế giới.

3- Cuốc không có tài của châu Âu làm dấy lên những suy nghĩ sâu sắc.

Xu thế phát triển của cuộc khủng hoảng nợ ở châu Âu làm cho các đồng cảm quyên và đồng đội lập các nước phát triển phương Tây phải suy ngẫm sâu sắc. Chế độ nhà nước do mới trong lĩnh vực kinh tế, tài chính hóa và hội nhập hóa quá mức nền kinh tế trước đây cũng như chế độ phúc lợi cao trong lĩnh vực xã hội hiện ngày càng bộc lộ những nhược điểm về mặt lý luận và chính trị; một số cuộc thoái lui nào đó thậm chí bắt đầu đi sâu vào chế độ dân chủ phương Tây trong lĩnh vực chính trị cho tới những khiếm khuyết và vấn đề phát triển của toàn bộ chế độ bản chế độ nhà, đồng thời thúc đẩy những mặt lợi nên của tạo đồng quan niệm và nhận thức chung để so sánh giữa chế độ nhà nước và chế độ nhà xã hội. Sau khi suy ngẫm và kiểm nghiệm, phương Tây đang dần dần thay đổi để phát triển, và đội ngũ tích cực báo về đồng thời lợi dụng hết mức ưu thế là những người chế độ hệ thống quốc tế để thúc đẩy giúp đỡ và đẩy cuộc khủng hoảng sang nước khác, và đội ngũ đi đầu chính phương thức phát triển kinh tế, nâng cao sức cạnh tranh. EU một mặt tìm cách thông qua các biện pháp như ký các hiệp ước đồng minh mới, ban hành và thông qua chính sách tài chính thông minh phù hợp với đồng tiền, đẩy mạnh việc nhứt thể hóa và dần dần đội phó về cuộc khủng hoảng nợ; mặt khác đưa ra và thực thi các kế hoạch trung và dài hạn về giáo dục, khoa học kỹ thuật, ngành nghề và xã hội để tăng cường ưu thế nội sinh. Mặt thì chú trọng phát triển nền kinh tế thực, trong khi tái thiết giáo dục và cơ sở hạ tầng, tích cực tìm kiếm sáng tạo kỹ thuật mới và xác lập điểm tăng trưởng kinh tế mới, đặc biệt là tìm cách phát huy ưu thế của mình trong lĩnh vực Internet, thông qua việc vạch ra quy tắc quốc tế về không gian mạng để tạo đồng trọng tâm ngành nghề và kỹ thuật làm chủ địa cho ưu thế cạnh tranh và đưa về lãnh đạo toàn cầu, tính chuyển đổi cách đồng USD để tạo thuận lợi cho việc tăng cường lợi ích địa và bá quyền tài chính quốc tế. Phương nhiên những cách này của đồng chế độ sâu đến những vấn đề mang tính kết cấu, cơ chế và tổ chức bên trên của phương Tây. Với việc những vấn đề mang tính kết cấu và mang tính cơ chế, Mỹ và châu Âu cần phải cải cách cơ chế thu thuế tài chính, thu hợp khoáng cách giàu nghèo, loại bỏ những mâu thuẫn lớn trong xã hội; cải cách chế độ bầu cử và quản lý dõ luận trên mạng, tạo không gian cho lực lượng chính trị thế ba và công chúng trong thời đại Internet; cải cách chế độ quản lý vận hóa, giáo dục và dân di cư, trong khi đảm bảo an ninh xã hội, tạo môi trường thông thoáng có lợi cho vận hóa đa nguyên và các nhân tài bên ngoài phát huy sáng tạo; trong những thay đổi, đi đầu chính của hệ thống quốc tế, để các cường quốc kinh tế mới đội thúc đẩy chia sẻ quyền lợi hơn nhóm tạo thuận lợi cho việc phát huy vai trò lớn hơn.

Trong môi trường kinh tế đang suy giảm lớn như vậy, sự đóng góp lớn nhất của Trung Quốc đối với nền kinh tế thế giới là sự ổn định của đất nước. Cho 5-10 năm trước, Mỹ vẫn là cơ máy ổn định trong nền kinh tế thế giới. Một năm qua, đặc biệt là từ năm 2008 đến nay, nền kinh tế Trung Quốc đã cho thấy rõ vai trò ổn định chiến lược của nước này đối với nền kinh tế thế giới, đặc biệt là trong năm 2011. Cho dù kinh tế của Mỹ và châu Âu gặp khó khăn, chế độ kinh tế Trung Quốc giữ

đồng hành, kinh tế các nước BRICS và Đông Á nhìn chung là đồng hành, kinh tế thế giới không thể rời bỏ, nghĩa là phương Tây không thể sáng còn phương Đông sáng sủa. Hiên nhiên, công đồng quốc tế nên quan tâm hơn tới điếm ngoặt chiến lược này, nó có ý nghĩa hiện thực hơn so với việc cứ chầm chầm vào vũng đê thế giá đồng nhân dân và xuất siêu khổng lồ.

Các diễn biến đang ở Trung Đông khi đồng việc tìm kiếm con đường mới phù hợp với tình hình đất nước của các nước Hồi giáo, kéo theo sự thay đổi của các diễn quốc tế.

1- Trung Đông Bắc Phi tìm kiếm thay đổi trong rời ren.

Nhìn lại những sự kiện xảy ra ở Trung Đông Bắc Phi trong năm 2011, ngoài Xyri vẫn chưa hết rốc ròi, vẫn cứ biến tình hình chung là sáng sủa. Công đưa chiến chính trị của Trung Đông bắt nguồn từ sự kiện tranh chấp dân sự ở Tuynidi, nhanh chóng lan tới toàn bộ khu vực phía Trung Đông. Mọi mặt quốc gia bắt đầu đồng ý những mặt khác nhau, kết quả công không hoàn toàn giống nhau. Các nước như Tuynidi, Maroc nhanh chóng bước vào thời kỳ hàn gắn hòa bình và trật tự chính trị trong nước; Libi, Xyri lên loạt chịu sự trừng phạt, can thiệp quân sự của các nước phương Tây, Xyri đến nay vẫn đang trong rời ren; sự sụp đổ nhanh chóng của Chính quyền Mubarak ở Ai Cập là điểu công đồng quốc tế không ngờ tới, công kéo theo sự thay đổi của các diễn quốc tế của Trung Đông; dẫu sự can thiệp quân sự của phương Tây, Chính quyền Gaddafi ở Libi sụp đổ hoàn toàn; Yêmen trở thành nỗi lo lắng buồn phiền của các nước phương Tây, chiến tranh có can thiệp hay không, thế hiện rõ thái độ nước đôi. Trớ trêu những việc như vậy, công đồng quốc tế được biết là phương Tây đã tỏ ra do dự giữa cái gọi là dân chủ, nhân quyền và lợi ích chiến lược các bên, sự đồng hành của các diễn quốc tế phía Trung Đông và tính khó lường và chính trị của những người hùng thất thế.

Nếu từng kết các diễn biến đang lên ở Trung Đông năm 2011 mà chỉ nhìn giằng dằng những sự kiện tình cảm hóa như “Mùa Xuân”, “Cách mạng” thì rất có thể không có cách nào miêu tả một cách chân thực xác thực. Vậy nhìn chung liệu có thể coi nó là sự tìm kiếm con đường phát triển kinh tế chính trị mới của các quốc gia Hồi giáo Trung Đông Bắc Phi phù hợp với tình hình nước mình? Liệu có thể nhận thấy là con đường chính trị dân chủ mà các nước Trung Đông sụp đổ công thế công không phải là mô hình của phương Tây. Và điểu có thể dự đoán là tiến trình lịch sử này sẽ còn kéo dài trong một thời kỳ lịch sử, đồng thời sẽ có thể trải qua nhiều khó khăn trở trệ hơn. Trong tiến trình này, các diễn các mặt quan hệ quốc tế ở Trung Đông

rõ ràng cũng sẽ có những thay đổi lớn, nó sẽ không dịch chuyển theo ý chí chính trị của các nước ngoài khu vực, kể cả các nước phương Tây. Quan sát tiến trình biến đổi ở Trung Đông Bắc Phi, và phải quan sát sẽ can thiệp chính trị và quân sự của các nước phương Tây và phải chú ý quan sát vai trò chính trị to lớn của các tổ chức quốc tế khu vực và toàn cầu quan trọng như Liên Hợp Quốc, đặc biệt là Liên đoàn Ả-rập (AL) và Liên minh châu Phi.

2- Vai trò mới của M trong các diễn biến đổi lớn.

Ở vị vai trò mới của M trong những biến động lớn lớn này, nên có những quan tâm sát sao. Chính sách khác nhau đối với các quốc gia khác nhau ở khu vực Trung Đông của M trở thành nhân tố bên ngoài quan trọng ảnh hưởng tới xu hướng các diễn biến chính trị của những quốc gia này. Lần này, M chủ động phát huy sức mạnh mềm, đẩy hết những trách nhiệm chủ yếu cho bên thứ ba, làm hết khả năng giảm bớt tension cho lợi ích của M xuống mức thấp nhất với cái giá thấp nhất, đồng thời tiếp tục duy trì địa vị lãnh đạo. Chính quyền Obama và phải nghĩ cách rút quân thu quân khỏi Iraq, Ápganixtan, và phải kiểm soát các diễn biến đang lớn lan khắp khu vực Trung Đông, cho thấy rõ đã vượt quá khả năng của M. Vì vậy, bất kể là sự đồng thuận pháp ngoại giao, thực thi trừng phạt kinh tế hay là sự đồng thuận quốc tế, M phải chú trọng thông qua các kênh đa phương để đưa vào các lĩnh vực quốc tế, thúc đẩy các nước đồng minh phương Tây và đối tác khu vực đồng minh chủ sào phát huy vai trò lớn hơn. Ví dụ, đối với việc can thiệp quân sự vào Libi, M thúc đẩy Pháp và Anh phát huy vai trò lớn hơn trong khuôn khổ NATO và được “sự trao quyền” của Hội đồng bảo an Liên Hợp Quốc, đồng thời tranh thủ sự ủng hộ của AL, chủ yếu ra 2 tỷ USD và 6 tháng đã lật đổ được Chính quyền Gaddafi; đối với Xyri, trong khi cùng với EU và các nước đồng minh như Canada tăng cường trừng phạt, để AL, Thổ Nhĩ Kỳ và Pháp đồng ý tuyên bố phát huy vai trò lớn hơn, khi nghị quyết của Hội đồng bảo an Liên Hợp Quốc chưa được thông qua, thúc đẩy Hội đồng nhân quyền Liên Hợp Quốc thông qua nghị quyết lên án Chính quyền Bashar al-Assad tội ác chống lại loài người; đối với Iran, trong khi phải hợp với các đồng minh tăng cường gây sức ép chính trị, quân sự và ngoại giao, thúc đẩy Hội đồng Bảo an Liên Hợp Quốc thông qua nghị quyết trừng phạt mới; đối với những chính phủ sắp đổ nhanh như Tuynidi và Ai Cập, ông họ quân đội các nước này phát huy vai trò chủ đạo, đồng thời M duy trì sự tiếp xúc chặt chẽ với lĩnh vực các phe phái của hai đất nước này. M còn thúc đẩy Nhóm các nước công nghiệp phát triển hàng đầu thế giới (G-7) và Quốc tế các quốc gia phát huy vai trò, thông qua ông họ chính trị và vị trí kinh tế, gây ảnh hưởng tới tiến trình chính trị dân chủ của Tuynidi và Ai Cập. Ở vị Baranh, ông họ quốc vương Hamad bin Isa Al Khalifa trở nên áp các cuộc biểu tình của dân chúng đòi sự giúp đỡ của các lĩnh vực bên ngoài, nhanh chóng ổn định các diễn biến lớn, đem bảo cho chính phủ của phái Shiite thân M và Ả-rập Xêút tiếp tục nắm quyền cũng như sự tồn tại của quân sự của Hm đối 5 của M ở Baranh. Ở vị Yemen, đem bảo an ninh cho Ali Abdallah Saleh sau

khi thế giới chuyển sang thế kỷ XXI, ông đã quy định các chính sách đối ngoại quá đỗi mềm dẻo cách hòa bình, ngăn chặn chi nhánh Al-Qaeda ở bán đảo Ả-rập tiến hành tấn công quá mức. Mỹ đối phó với sự xuất phát của những toán tính tấn công với nhiều lợi ích hiện thực chứ không phải là sự ông phát triển dân chủ đến tận cùng. Mỹ làm như vậy vừa có thể làm cho lợi ích của Mỹ trên thế giới ít nhất với cái giá thấp nhất có thể, vừa có thể tiếp tục duy trì địa vị lãnh đạo của mình. Đúng như lợi ích của Phó Tổng thống Mỹ Biden ở Libi sau khi Gaddafi bị lật đổ, đây là “phòng thủ” mới của Mỹ để can thiệp các công việc toàn cầu trong tình hình mới.

3- Các nhân tố khó lường.

Dù vậy, liệu chính sách của Mỹ đối với Trung Quốc có thể tiếp tục phát triển theo những lộ trình trên hay không vẫn đang tồn tại hai biến số quan trọng. Thứ nhất, sau các diễn biến đang, các lực lượng Hồi giáo lớn nhất giành được địa vị chủ đạo ở Trung Quốc như phong trào Hồi giáo Ennahda ở Tuynidi và thế lực Anh em Hồi giáo ở Ai Cập v.v... liệu có hạn chế một cách thích ứng với Mỹ hay không. Thứ hai, Iran tiếp tục kiên định đẩy mạnh kế hoạch phát triển hạt nhân, đồng thời gây ảnh hưởng đối với tình hình Xyri, Liban và Iraq, liệu Ixraen có tồn tại công quân sự các cơ sở hạt nhân của Iran để đó cuối cùng rơi vào xung đột. Nếu nhiều nước Trung Quốc và Mỹ xảy ra xung đột quân sự dẫn đến sự sụp đổ của các lực lượng Hồi giáo, nếu Ixraen tồn tại công các cơ sở hạt nhân của Iran hoặc công thông tin Mỹ-Iran bùng lên thành xung đột nghiêm trọng thì các chính sách liên quan của Mỹ có khả năng được điều chỉnh, thế đó tác động nghiêm trọng tới sự phát triển của tình hình Trung Quốc thông qua chỉ các khu vực khác.

Xu thế dịch chuyển trọng tâm chiến lược của Mỹ đáng được quan tâm, quan hệ giữa Trung Quốc và Mỹ ở châu Á-TBD không phải là trò chơi đồng mức ngang nhau, Trung Quốc là người được lợi và người bỏ vào thế do hàng hải ở Biển Đông.

1- Mỹ dịch chuyển trọng tâm chiến lược sang châu Á, quan hệ Trung-Mỹ đang trở nên thách thức mới.

Mới năm gần đây Mỹ cao giọng tuyên bố quay trở lại châu Á-TBD, và việc này càng được nêu bật trong năm 2011. Trong bài phát biểu ở Hawaii ngày 11/11, Ngoại trưởng Mỹ Hillary Clinton tuyên bố “thứ kỳ 21 sẽ là thế kỷ Thái Bình Dương của

Mỹ.” Mỹ hy vọng phụng theo mối quan hệ xuyên Đại Tây Dương giữa Mỹ và châu Âu để xây dựng một “mối quan hệ xuyên Thái Bình Dương” với khu vực châu Á-TBD. “Khu vực châu Á-TBD hiện đang đang trở nên nhiều thách thức, từ đàm phán do hàng hải ở khu vực Biển Đông tới đại phó với sự khiêu khích và phá vỡ hòa bình nhân của Bắc Triều Tiên, tới thúc đẩy sự tăng trưởng kinh tế đang đều, rộng lớn, những điều này đều cần sự lãnh đạo của Mỹ.” Những lời lẽ này rõ ràng thể hiện ý đồ đi đầu chính sách toàn cầu của Mỹ.

Nói tóm lại, một nguyên nhân quan trọng khiến Mỹ tìm cách tránh một lần nữa bị cuốn vào Trung Đông, quyết chí hoàn thành nhiệm vụ rút khỏi Iraq, đang tích cực chuẩn bị các công tác cho việc rút quân khỏi Afganistan vào năm 2014, là để dịch chuyển trọng tâm chiến lược quốc tế sang châu Á-TBD quan trọng hơn, cấp bách hơn với Mỹ trong tương lai khi mà sức mạnh tăng hợp của Mỹ tương đương với sự giáng. Mỹ “nhận mạnh mẽ” đưa và lãnh đạo của Mỹ ở châu Á-TBD rõ ràng và kiên định như vậy và là để đáp chuyển tàu nhanh phát triển kinh tế của châu Á-TBD nhằm thúc đẩy sự tăng trưởng của nền kinh tế Mỹ, và là để đàm phán một thỏa thuận một cuộc đàm phán để sức chiến lược mới ở khu vực này. Hiện Mỹ đang cùng lúc bắt tay vào nhiều việc từ kinh tế, chính trị, quân sự cho tới ngoại giao: ra sức đẩy mạnh các cuộc đàm phán với Hiệp định đối tác kinh tế chiến lược xuyên Thái Bình Dương (TPP); tăng cường trú ở Ôxtrâyliya, tìm cách có 2500 lính thủy đánh bộ đóng ở Ôxtrâyliya; tích cực chen chân và xuất hiện trong các cơ chế đa phương khu vực như Hội nghị cấp cao Đông Á, thúc đẩy cơ chế hợp tác tiểu đa phương ở nhiều tầng nấc như Mỹ-Nhật-Hàn, Mỹ-Nhật-Ôxtrâyliya, Mỹ-Nhật-Ún đơ cùng liên kết, hình thành mạng lưới, đang tích cực thúc đẩy việc ban hành lại các loại quy tắc quốc tế ở khu vực châu Á-TBD. Điều này không những sẽ trực tiếp gây nhiều khó khăn hơn cho mối quan hệ đối tác hợp tác cùng tôn trọng lẫn nhau, cùng có lợi cùng thịnh vượng của Mỹ và Trung Quốc, mà sẽ gây trở ngại nhiều hơn cho Trung Quốc phát triển mối quan hệ với các nước láng giềng Đông Á, giải quyết hòa bình các tranh chấp còn tồn tại, thậm chí khiến những mâu thuẫn tiềm tàng với nhau gay gắt hơn, từ đó dẫn tới việc tái xây dựng nhiều mâu thuẫn trong khu vực. Nói tóm lại nghĩa là làm cho môi trường quốc tế xung quanh của Trung Quốc trở nên phức tạp, nhậy cảm, nhiều thay đổi, khiến sự ép và một số khó khăn của Trung Quốc trong việc bảo vệ ổn định và quyền lợi trong khu vực xung quanh tăng lên rõ rệt.

Rõ ràng, trong một thế biến động mới của các diễn biến châu Á-TBD, trò chơi và sự dàn xếp giữa Mỹ và Trung Quốc trong khu vực này đã trở thành dòng chính. Chiến lược châu Á-TBD mới được Mỹ ra sức đẩy mạnh trên thế giới là một kiểu phân ứng trở về việc nhìn nhận của Trung Quốc ở khu vực này liên tục tăng lên trong 10 năm qua và hiệu ứng khu vực của nó. Một mục đích không nói công hiệu đáng kể là để đại phó với “sự trỗi dậy của Trung Quốc”, ngăn chặn sự cân bằng chiến lược của khu vực này phát triển theo hướng có lợi hơn cho Trung Quốc, tức là Mỹ muốn thế hiện tái cân bằng chiến lược trong trò chơi với Trung Quốc, tránh bị gột ra bên ngoài. Những

mâu thuẫn mang tính kết cấu vốn có trong quan hệ Trung-Mỹ như vốn dĩ kinh tế, bán vũ khí cho Đài Loan chưa được giải quyết, trong khi sự thay đổi mới của khu vực Đông Á trong năm 2011 khiến Trung Quốc lại cảm nhận được sự ép hiên thực mới. Hiện đang có một xung đột tiềm tàng giữa hai thế lực đang minh quân sự của Mỹ và Đông Á với việc Mỹ và Trung Quốc cùng chung sống ở Đông Á và những trách nhiệm hết sức quan trọng mà cả hai cùng đảm nhận. Do đó, quan hệ hai nước đã bước vào giai đoạn phức tạp hơn và nhạy cảm hơn. Rồi rõ ràng ra và thậm chí đi kháng giữa hai nước tăng lên rõ rệt, mức độ khó khăn trong việc duy trì quan hệ song phương ổn định và thực hiện cùng có lợi cùng tăng tiến, trong khi các lực lượng khác tham gia vào cuộc đua sức ở khu vực châu Á-TBD lại có dấu hiệu lợi dụng bất đồng giữa Trung Quốc và Mỹ giành lợi ích. Vì vậy, việc tiếp tục lợi dụng quan hệ quốc tế trong phạm vi toàn bộ khu vực và những thay đổi của tình hình thế nên càng phức tạp rồi rồi. Cần tránh xung đột, đi kháng gây ra cho Trung Quốc và Mỹ những hậu quả khó có thể chịu đựng, lãnh đạo cấp cao hai nước luôn cố gắng lấy lợi ích chung đã có và ngày càng mở rộng khi sâu làm cơ sở, tích cực tìm kiếm thông qua các con đường kết cấu kết tham vốn các công việc châu Á-TBD để tăng cường trao đổi, giảm bớt hiểu lầm đồng thời tiến hành quản lý cuộc khủng hoảng có hiệu quả. Tất nhiên một số việc xảy ra trong thời gian gần đây cho thấy, cả hai quản lý chiến lược Trung-Mỹ ngày càng hoàn thiện đã phát huy vai trò, các cuộc trao đổi song phương được kết quả nhanh chóng, giảm bớt rồi rõ xung đột và hiểu lầm. Sự chín muồi của cả hai quản lý chiến lược Trung-Mỹ cũng được khơi nghiệm và hàn gắn đầy đủ thông qua sự tiến bộ và phát sinh của các cuộc xung đột, khủng hoảng tiềm tàng, lợi ích chiến lược chung và cả hai quản lý hoàn thiện làm cho giữa Trung Quốc và Mỹ ở khu vực châu Á-TBD phần nhiều là chia sẻ chứ không phải là tranh giành, là hợp tác chứ không phải cạnh tranh.

2- Quan hệ giữa Trung Quốc và Mỹ ở khu vực châu Á-TBD không phải là trò chơi được một ngang nhau.

Quan hệ giữa Trung Quốc và Mỹ ở khu vực châu Á-TBD không phải là trò chơi được một ngang nhau, hai nước cũng tuy nhiên đi không mong muốn đến sự xuất hiện các diễn biến chiến tranh lạnh mới. Hai nước đều nên nhìn thẳng và coi trọng các diễn biến chiến lược cùng tiến bộ, cùng chung sống ở khu vực rộng lớn này. Trung Quốc không có ý đồ thách thức vai trò chiến lược của Mỹ ở châu Á-TBD. Trung Quốc hiểu và tôn trọng hết mức lợi ích lợi ích chính đáng của Mỹ ở khu vực này, hoan nghênh Mỹ phát huy vai trò mang tính xây dựng trong các công việc của châu Á-TBD; Trung Quốc cũng hy vọng Mỹ hiểu và hết sức tôn trọng những lợi ích to lớn của Trung Quốc ở khu vực liên kết và xung quanh tuyến đường này, cũng như phát huy những ảnh hưởng chiến lược giàu tính xây dựng. Hai bên nên cùng tôn trọng những mối quan tâm lợi ích chiến lược của mỗi bên, cùng nhau đẩy sự tiến bộ và quản lý môi trường chính trị, kinh tế và an ninh khu vực và quốc tế hòa bình, ổn định lâu dài.

Trước sự thay đổi của môi trường bên ngoài đặc biệt là môi trường xung quanh, Trung Quốc vẫn nên bình tĩnh quan sát và phân tích một cách có lý trí. Nên nhận thấy rằng trong thế trận công của Mỹ hiện nay khá nhiều là phô trương thanh thế. Các nước khác thì lại chú trọng thực hiện ngoại giao cân bằng nước lớn, đứng giữa đều có lợi dụng cuộc đối sách giữa Trung Quốc và Mỹ, phần nhiều là miễn cưỡng và do dè khi tỏ ra tức giận Mỹ, lo ngại quá dấn vào Mỹ làm kích động Trung Quốc thì đó không có cách nào tiếp tục chia sẻ lợi nhuận từ sự phát triển kinh tế của Trung Quốc. Vì vậy nên cho thấy môi trường xung quanh của Trung Quốc chưa thể trở thành xấu, và cho thấy các nguồn lực và điều kiện để Trung Quốc tạo dựng môi trường vẫn đang tăng lên cùng với sức mạnh tăng hợp đồng tăng cường. Vì vậy, trong khi kiên trì chính sách hữu nghị với láng giềng, Trung Quốc cũng nên đổi mới suy nghĩ, tích cực đổi mới và chủ động tạo dựng đổi mới với các tình huống mới và vẫn đổi mới. Các biệt là nên đưa Tây Á vào phạm vi xung quanh, lập kế hoạch gần biển với đất liền, phía Đông và phía Tây, phía Nam và phía Bắc, đưa nhiều lực lượng Mỹ, Nga, Nhật Bản, Ấn Độ và Ôxtrâyliya vào mặt bàn để hoạch định, phát huy hết sức ưu thế sâu nhà và ưu thế kinh tế, vẫn dùng tăng hợp các nguồn lực và biện pháp kinh tế, quân sự và ngoại giao, thực hiện đan xen, chủ động các cuộc không hợp, thúc đẩy Trung Quốc, Mỹ và các nước láng giềng của Trung Quốc tăng bước hình thành khung cùng tác động tích cực, xác lập điểm tựa khu vực mạnh mẽ vững chắc để chủ động tạo dựng môi trường quốc tế có lợi.

3- Trung Quốc là người dẫn đầu lợi và người bảo vệ thế do hàng hải ở Biển Đông.

Trong vấn đề Biển Đông được làm nóng lên đến mức ngày càng nhiều căng thẳng, điều mà Trung Quốc nên an ủi cũng đang quốc tế là những thành tựu và đổi mới khi nhìn về thế giới ngày nay mà Trung Quốc đạt được từ khi cải cách mở cửa đến nay hoàn toàn là nhờ môi trường hòa bình của khu vực Biển Đông lâu nay, được hưởng lợi từ sự thông suốt và đi lại từ do của tuyến đường quốc tế. Hơn 30 năm qua, thế do hàng hải của tuyến đường thế giới ở Biển Đông chưa từng bị đe dọa, trong khi được lợi từ đó thì Trung Quốc cũng luôn là người bảo vệ quan trọng cho an ninh và thế do hàng hải ở Biển Đông. Tuy còn tồn tại nhiều tranh chấp quốc tế nhưng hòa bình và an ninh của khu vực biển rộng lớn như Biển Đông có liên quan tới sự ổn định lâu dài của môi trường quốc tế xung quanh Trung Quốc, tuyến hàng hải quốc tế quan trọng này có liên quan tới sự đi lại từ do và an toàn của tuyến đường thế giới mới Trung Quốc phụ thuộc vào nhất, ngoài trở thành người bảo vệ hòa bình và an ninh kiên định nhất, Trung Quốc vẫn không thể không có lý do phá hoại các diễn biến hòa bình của khu vực lâu nay vẫn dấn vào. Ngay cả trong vấn đề về mặt sự đối, rằng san hô có tranh chấp, Chính phủ Trung Quốc cũng nhiều lần bày tỏ chính sách ngoại giao giữ quy tắc bình đẳng thực hòa bình, và liên tục thể hiện ý. Vì vậy việc

giới quy định vốn để Bên ngoài, Trung Quốc chia từng gói bù hợp tác quốc tế, nhưng cũng tuyệt đối không cho phép bất cứ quốc gia nào lấy tiền để là hy sinh sự toàn vẹn lãnh thổ và lợi ích quốc gia cốt lõi của Trung Quốc. Trong tiến trình giới quy định vốn để tranh chấp lãnh thổ ở Bên ngoài thế này và sau, Trung Quốc sẽ trở thành người xây dựng các quy tắc hành vi quốc tế tích cực, người bảo vệ các diễn biến hòa bình ở Bên ngoài, thế hiện khí phách của nước lớn có trách nhiệm của Trung Quốc, làm cho Bên ngoài trở thành tuyến đường thế do và biến hòa bình đem lại lợi ích cho các nước khu vực và cũng đồng quốc tế.

Việc tạo dựng hình tượng quốc tế của Trung Quốc bắt từ việc xây dựng thực lực mềm.

Năm 2011, sức mạnh từng hợp và ảnh hưởng quốc tế của Trung Quốc duy trì xu thế nâng cao nhanh chóng, tiếp tục trở thành một nhân tố quan trọng tác động tới những biến động của các diễn biến quốc tế. Một mặt, sự nâng cấp mới về địa vị quốc tế cũng như những tác động mới giữa Trung Quốc với thế giới, đã tạo không gian rộng lớn và điều kiện có lợi hơn cho Trung Quốc bảo vệ và mang lại lợi ích của mình theo con đường phát triển hòa bình, cũng tạo điều kiện có lợi hơn cho Trung Quốc có những đóng góp lớn hơn cho sự phát triển và an ninh của thế giới trên các vấn đề rộng lớn hơn. Nhưng mặt khác, các lực lượng chủ yếu trên thế giới lại dần dấn dẩy nhanh điều chỉnh chiến lược nhằm vào những biến động của các diễn biến quốc tế đặc biệt là nhằm vào sự thịnh vượng mới với khi đưa lý châu Á-TBD ở những mức độ khác nhau, dẩy nhanh việc tiếp cận lợi ích các diễn biến khu vực châu Á-TBD, khiến tình hình trở nên rầm rộ phức tạp, cũng càng khó lường và dẩy ròi ro. Khác nhau những điều chỉnh và biến động trong đó hoặc là trực tiếp nhằm vào Trung Quốc hoặc là có mối liên quan chặt chẽ với Trung Quốc, những điều này đều sẽ mang lại nhiều biến số và tính khó lường cho môi trường xung quanh Trung Quốc, nhiều nước đã lợi dụng những biến động phức tạp của môi trường xung quanh để thiên hướng phát triển hòa bình của Trung Quốc, có những yêu cầu mới cao hơn đối với việc Trung Quốc dẩy mạnh chiến lược đối ngoại. Trong tình hình đó, xuất phát từ góc độ là một bộ phận quan trọng đang trở dẩy của nhóm các nước lớn mới nổi, Trung Quốc phải làm cho từng quan lực lượng của các diễn biến thế giới tiếp tục phát triển theo hướng có lợi cho các công quốc mới nổi; từ góc độ từng trường và suy giảm của các lực lượng chủ yếu trên thế giới, Trung Quốc phải làm cho so sánh lực lượng giữa Trung Quốc với các nước lớn khác có sự thay đổi hơn nữa; từ góc độ vai trò theo dõi sát sao mới với những biến động của các diễn biến địa-chính trị toàn cầu, làm cho xu thế hướng thịnh nhanh của khu vực châu Á-TBD càng nổi rõ. Nói tóm lại, nhân tố Trung Quốc trong những biến động của các diễn biến thế giới mới rõ hơn nữa, sự tác động giữa Trung Quốc với thế giới tiếp tục phát triển theo hướng toàn diện, nhiều tầng nấc, ngày càng cao, tác động sâu, điều này làm cho “việc tạo dựng hình tượng quốc tế của Trung Quốc” trở thành một công việc then chốt khi từng kết ngoại giao Trung Quốc năm 2011 và triển vọng trong năm 2012.

Nhiều năm trước, Đảng Tiều Bình đã nhiều lần nhấn mạnh rằng Trung Quốc mãi mãi không xưng bá, vĩnh viễn không làm siêu cường. Ngay cả khi Trung Quốc phát triển, lớn mạnh, cũng quyết không làm siêu cường, quyết không bứt nứt nước khác. Nhưng lời nói của Đảng Tiều Bình khi đó là chân thành, trên thực tế vài bốn bốn đã quy định trách nhiệm đối với cộng đồng quốc tế sau khi Trung Quốc trở lại. Hình tượng quốc tế của Trung Quốc trước tiên bắt nguồn từ sức hội tụ dân tộc to lớn trong nước, từ việc Trung Quốc làm tốt công việc của mình - nên từng chính trị vững chắc nhất. Tất cả những sức mạnh mẽ của Trung Quốc thì còn bốn là phải xây dựng Trung Quốc thành một quốc gia toàn diện có sức hội tụ và văn hóa, chế độ, đạo đức, không những có sức hội tụ đối với toàn thể nhân dân Trung Quốc mà còn có sức hội tụ đối với cộng đồng quốc tế. Trung Quốc phải tích cực đẩy mạnh kinh tế thị trường, tích cực xây dựng nhà nước pháp trị và xã hội pháp trị, nỗ lực thúc đẩy các quy trình hội tụ và văn hóa xã hội và chính trị cả bốn cho người dân, đẩy mạnh tiến trình dân chủ hóa xã hội chế độ. Trung Quốc phải dùng những điều kiện này để xác lập hình tượng cả bốn, còn bốn của thế giới mẽ mẽ của Trung Quốc trong cộng đồng quốc tế.

Vì vậy, điểm dừng chân văn phải trở lại với lợi ích của 1,3 tỷ dân Trung Quốc. Tất cả với ngoại giao Trung Quốc, đây mới là cả sự chiến lược bốn vững nhất. Lợi ích của bốn của 1,3 tỷ dân được bốn và thì những đóng góp của dân tộc Trung Hoa đối với cộng đồng quốc tế chắc chắn là rất lớn. Xuất phát từ điểm này, Trung Quốc rõ ràng sẽ đóng vai trò người bốn và hòa bình thế giới rất có trách nhiệm. Sự thực là, Trung Quốc là người được lợi từ môi trường hòa bình quốc tế lâu nay, vì vậy Trung Quốc sẽ không thách thức trật tự quốc tế hòa bình này mà phải là người bốn và kiên định môi trường lớn hòa bình quốc tế này. Thực tiễn 30 năm qua đã chứng minh điểm này. Sự phát triển của Trung Quốc không phải là có được từ bom đạn hay thu hoạch súng mà là được từ môi trường lớn quốc tế hòa bình. Ngày nay Trung Quốc đã phát triển nên lợi càng không ngu muội dìm lên cơn động cồng quốc đã được lịch sự chứng minh là không sưng sù. Con đường đi quốc và ngoại giao pháo hoa mà các nước phương Tây thực hiện trong thế kỷ 19 đã bỏ nhân dân Trung Quốc từ bốn từ lâu. Hiện đại hóa quốc phòng của Trung Quốc chỉ nhằm bốn và an ninh của mình, chế không nhằm các mục đích khác. Xu thế hòa bình và phát triển của thế giới ngày nay thay đổi, Trung Quốc vẫn sẽ ở trong môi trường chiến lược quốc tế hòa bình và từng thế lâu dài. Trung Quốc sẽ kiên trì sự phán đoán chiến lược cả bốn này. Cộng đồng quốc tế sẽ thật sự cảm nhận được điều kiện này từ sự phát triển của Trung Quốc, trách nhiệm quốc tế của Trung Quốc đối với thế giới, từ những sự phẩm công cộng Trung Quốc cung cấp cho cộng đồng quốc tế, một Trung Quốc lớn mạnh sẽ có đóng góp cho văn minh nhân loại với sự quy trình hội tụ văn hóa được bốn của mình.

Theo Tạp chí “Thế giới đang đổi”, Trung Quốc

Văn Công (gt)